

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate :
Pe un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiunea
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Stranele în Bihor.

Nu de mult am atins în »Bis. și Șc.« un act de nepăsare din Bihor (despre incoanele șterse și crucile frânte, Nr. 52 din 1904). Acum vin iară să scormonesc de prin parohiile noastre, tot de pe acolo un alt act-frate dulce cu cel publicat în numitul număr al organului nostru diecesan, vin să strâng în șire o întrelăsare, o altă boală de care e atins — cu neînsemnate escepțiuni — întreg comitatul.

O lăncezire se desmiardă acolo, care — așa cred — nu ține sufletele încătușate numai de câțiva ani încoaci, ci se păstrează — precum știu — cu consecvență matematică, de — alungul deceniilor.

Preoțimea și învățătorimea noastră — bag-seamă — din respectul față de tot ce-i vechiu și din alipirea față de stările mizere intelectuale, ce apasă umerii turmei noastre credincioase, — nu rischează nici un lucru nou. Îndatinatul »onoare escepțiunilor« îl rezerv și înțeleg la toate aserțele.

Voiesc adecă să prind împrejurarea, de ce au oare bisericile noastre de pe teritorul atins, așa puțini cântăreți în — strane? Nu sunt pe acolo atâția oameni cărturari nu atâți credincioși cu dragoste de așezămintele noastre, ca pe alte plaiuri? Nu-i, gâttele lor inzestrat cu așa vibrante corzi vocale, ori pe acolo scutură credinciosul urechea nervos, când simte că intră în ea scale de glasuri și irmoase?

Din mănunchiul acesta de întrebări poate un firicel ar trebui numai scurtat puțin, și anume primul. Contingentul bihorean ce știe carte, admit că în raport cu cel aradan e minoritate, ce sugerează — de multe ori — și sentimentul milei și al decepțiunii, dar mâna aceea de oameni, care știe puțin ceti, de ce n'are în casa sa un octoih,

din care în clipele libere să cânte un stih, pe care să-l soarbă în suflet femeia sa și copiii săi?

Mi-ar răspunde unul și altul, că nu dă credinciosul nostru bani pe lucruri de felul ăstora, parte fiindcă n'are, dar nici — nu vrea. Unuia ca acestuia, opintindu-te puțin cu gândul, vrând-nevrând trebuie să-i abzică crezământul. Aceasta o poți face cu toată inima, când îți improspetezi în memorie, cum i-se face credinciosului pieptul doldora de sentimente, când poate lungi câte-un condac în strană, și cu câtă evlavie duce el ciaslovul subsuară.

Dacă vr'un om știe puțină slovă, și-l trage preotul și învățătorul pe lângă sine, odată îl pune să cânte una, de altădată îi arată alta, te trezești că unul ca acela, să aibă o ureche de purcelaș măcar, nu stă odihnit pân'ce știe pe grinda sa o carte bisericească noauă — nouă.

Nu-i poporul nostru așa înțelenit, n'a evaporat din sufletul lui — așa cred — tot simțul bun! Dacă azi ridică el frumoase biserici, dacă simte el, că vrea cineva să-i scoată din gura copilului său limba maternă, prin înființarea școalei cu limbă de propunere străină, dacă în fața acestora nu stă cu mâinile în sân, ci protestează cu vehemență, sare ca mușcat de șarpe să-și apere avutul, atunci nu poate sta vorba de mai sus : *nu vrea să cânte.* — Nu există — poate — acest sentiment elevat de conștiință națională în toate colțurile Bihorului, dar umbră subțire este în toată coliba, fie aceea cât de scundă.

În eparhia Aradului în cea mai mare parte a parohienilor, credincioșii conduc strana, învățătorul numai se delectează în ei. Când un membru al bisericei din sat poate să cânte doxologia, nu se dă pe ori cine; dar când ajunge norocul să cânte Fericirile la Liturgie, — atunci »nu schimbă nici cu împăratul« — vorba lor.

El se simte mândru, că știe lungi glasurile și că poate învărti filele unse. La un serviciu de

acesta — unde îți vezi credincioșii tăi emulând în cântări bisericești, unde cei prezenți nu stau ca niște vietăți fără suflare, ci »întonează Domnului cântări de mulțămire« cum zice Psalmistul, — nu te gândești la efonisul cel din urmă, ci-ți pare că se gătește prea iute. Iată deosebirea!

Doamne frumoase mai sunt zilele de iarnă pe la sate; sările însă le poți face — admirabile. De ce să le petreacă oare omul aceste cu lucruri fără folos? De ce să nu-și strângă preotul în conțelegere cu învățătorul — în aceste zile de pauză pentru economi — turma sa, respective un pumn din ea, îndeletnicindu-i cu cântări bisericești, și sfaturi bune, ca așa să-i liplască de biserică?

Flăcăii numai până prânzesc tac din gură, altcând doinesc și chiuesc. Ar zice poate cineva că nu le plac ăstora glasurile și că fug de strană; eu nu-i cred. Se vor afla apoi de aceia, cari sub pretextul că îi serviciu fără plată, vor constata că la o întreprindere de felul acesta te-ai trezi că osteneala-i zădarnică? O fi și asta, dar părerea mea este, că instruirea flăcăilor și a celor mai în vrâstă puțin în cântări bisericești, e totdeauna plătită. Osteneala de o lună ți-se resplătește cu serviciu scump, îți ușorează poziția un deceniu întreg. Nu primești bani, ce sună, dar îți ferești biserica de cei ce tună în ea, îți îngrădești turma cu credință și dragoste. Capitalul moral — ce crește prin introducerea câtorva poporenii în domeniul cântării — e de o valoare considerabilă.

Vântul greu al instrăinării de biserică suflă azi în toate unghiurile, din calea căruia trebuie scoasă turma prin ceva mijloace. O cale e — cred eu — și *strana*. — În părțile bihorene — cu puține excepțiuni stranele cad exclusiv în sarcinile învățătorilor. Cântă fiecare singurel, până se obosește bine, la finea serviciului apoi îl auzi zicând: Doamne rău mă ostenește strana... Da, i-se uscă gâtulejul cântând două ore singur. Dacă conducătorii parohiilor noastre ar împreteni în tot anul fie și numai *un* credincios cu glasurile, ne-am trezi cu faptul îmbucurător, că serviciile noastre n'ar fi așa monotone (învățătorul adevărat s'a urât cu glasurile) nici bisericile — așa goale. Cel ce știe cânta 'n strană, nu rămâne pentru orice lucru acasă, își duce la biserică femeia și copiii. Trecând pe lângă vecinu-so, îl chiamă și pe el și iată așa intră în sat un duh sănătos.

Aceste îmbunătățiri morale însă presupun negreșit bună înțelegere între preot și învățător. Dacă unul va presăra, pe unde va umbla, ură față de celalalt și se vor prezenta mutual ca niște bârfitori, mincinoși, imorali etc. etc. atunci nu poți aștepta progres; să se pună chiar unul ori altul pe lucru, nu se va alege cu roadă, căci nu

încep cu intențiune curată, ci cu gândul de a se ridica pe sine și de a știrbi cinstea celuilalt. Acestei patimi îi putem noi mulțumi demersurile morale și încurcăturile de prin parohiile noastre, în mare parte. Să fie destul și din învinuiri însă, și să nădăjduim că în apropiatul viitor vor începe preoții ziua noaptea a se gândi mai mult la rolul ce-l au și că vor începe a purta subsuoară mai bine strâns mănunchiul dragostei de biserică, neam și deaproapele; sperăm că unde vor petrece câteva clipe numai, vor lăsa fiecăruia din cei de față câte un fir din acea legătură. — Deie Domnul să fie așa!..

Arad, la 9/23 Martie 1905.

Petru Popa

cleric în curs. II^{lea}.

Predică

la Dumineca a IV a sf. post.

(Despre rugăciune)

Acest neam cu nimica nu poate eși, fără numai cu post și rugăciune.

· Marcu 9, 29

Dreptcredincioșilor creștini!

Sfânta evanghelie de azi ne istorisește cum a vindecat Mântuitorul Hristos pe un tinăr, pe care din copilărie îl chinuia duhul surd și mut. Grozavă boală! Auzind numai de duh surd și mut și te cuprind fiori, dar dacă știi cum te chinuște, cum te aruncă în apă și în foc. Sărmanul tată! are și el un copil — poate numai unul — în acesta își pune nădejdea, că îi va fi rază la bătrânețe și iată... inima lui de părinte trebuie să vază cum se muncește odrasla lui, vede cu ochii cum se sfârșește. Probat'a toate; dusu-la și la apostoli, dar nici ei nu i-au putut ajuta; îi mai rămâne ultima rază de nădejde; auzit'a, că este un om, care chiamă la sine pe cei însetați și însărcinați; aceasta vindecă bolnavii și mângăie nenorociții, oamenii zic despre el, că e fiul lui D-zeu. Duce-l-voi la acela — zice întristatul tată. L'a dus și nu s'a înșelat. Mântuitorul Hristos înduioșat de durerea și suferințele părintelui și văzând credința cea tare a lui i-a vindecat băiatul.

Când cuget la acel nenorocit, când mă gândesc la boala lui — mă cutremur aflând, că duhul surd și mut se află și în creștinii noștri. Acesta îi aruncă în apa grijilor lumești și în focul, care îi arde de vii, făcându-i să simtească dureri înfricoșate. Cum vom scăpa de duhul, care ne surzește să nu auzim cuvântul lui D-zeu, ne ia graiul, ca să nu ne putem spune durerile, cari astfel sunt și mai înfricoșate, deoarece dacă ai dureri și le spui și altora, oare-cum te simțești mai ușurat, dacă însă le înnece în tine, ele sunt de nenumărate-ori mai mari. Ne muncește — lubiților Creștini duhul surd și mut, cum vom scăpa de el?

Rugăciunea și postul a fost doftoria minunată, prin care a alungat Hristos din tinărul nenorocit duhul necurat; prin post și rugăciune vom scăpa și noi. Rugăciunea înalță sufletele la D-zeu, postul desbracă

trupurile de poftele și desmierdările lumii, prin post delăturăm lucrurile, de cari se leagă diavolul, prin el lăpădam pofta trupului, pofta ochilor, prin rugăciune ne îmbrăcăm în vestmântul, de care nu se atinge diavolul, prin ea ne incingem cu sabia, de care acela fuge. Despre doftoria, care vindecă ori ce boală trupească și sufletească — despre *rugăciune* — voi cuvânta astăzi, Iubiților Creștini.

Omul e compus din două părți, din trup și suflet, precum trupul are lipsă de grije, tocmai așa are și sufletul. Ce facem noi? Trupul îl apărăm contra frigului, îl îmbrăcăm, îi dăm de mâncare, iar sufletul îl lăsăm să sufere. Nu suntem oare nedrepti când plinim toate doririle trupului, iar sufletului nu-i dăm nimic? Nu suntem noi doară trupești? Nedrepti și trupești suntem căci uităm un lucru, că se cuvine a griji mai mult de suflet, decât de trup, pentrucă zice Mântuitorul: „Ce folosește omului de ar câștiga lumea toată și ar perde sufletul său, sau ce va da el în schimb pentru sufletul său?” (Matei 16, 26). Înainte de toate să hrănim sufletul, iar hrana sufletului este rugăciunea. Rugăciunea este vorbirea sufletului cu D-zeu, este cel dintai semn de viață și de dragoste către D-zeu. Când suntem în stare de neputință și cerem ajutor, când îl laudăm, ori cântăm mărirea Lui, când îi mulțămim pentru binefacerile, de cari ne-a împărțășit... cu un cuvânt de câte-ori ne întoarcem cu cereri către D-zeu noi vorbim cu El. O minune mai mare, decât toate minunile; o, adâncul bogăției și al înțelepciunii lui D-zeu de ce dar ne-am învrednicit! Tu omule, o mână de pământ să vorbești cu făcătorul cerului și al pământului; păcătosul să vorbiască cu cel Prea Sfânt și Prea Curat! Mare cinste este aceasta și vedeți, de ea se bucură numai omul. Prin rugăciune arătăm noi că într'adevăr suntem chipul și asemănarea lui D-zeu, pentru-că dintre toate făpturile numai omul cunoaște pe Dumnezeu. Numai el are să zică, că D-zeu e părintele lui, numai el e îndreptățit să alege la dansul în tot locul și în toată vremea cu acea încredere, cu care aleargă copilul la tatăl său.

Ce fericit poate fi acela, care știe că D-zeu e în apropierea lui, știe că îl ajută și îi împlinește toate dorințele. Durere! nouă creștinilor de azi nu ne este dat a gusta fericirea aceasta, căci iubim mai mult lumea, decât pe D-zeu și știut este, că de „iubește cineva lumea, iubirea Tatălui nu este într'insul”. Să ne lăpădam de plăcerile trecătoare ale lumii și să ne apropiem de părintele ceresc; să dărâmăm păretele din mijloc al păcatului, care ne desparte de D-zeu, să-l dărâmăm prin rugăciune.

Dar cum să fie rugăciunea noastră?

Rugăciunea noastră să izvorească din *inimă curată*. Din prisosința inimii sale grăește omul — zice Mântuitorul. Dacă inima e bună și curată, bune și curate vor fi și celelalte ce le grăește. Inima noastră vorbește cu D-zeu prin rugăciune. Rugăciunea omului va fi așa, precum e și inima lui, pentru aceea tu creștine, de câte ori te vei înfățișa înaintea împăratului ceresc, să vii cu rugăciune izvorită din inimă îmfrântă și smerită, cu rugăciune izvorită din inimă curățită de păcate. O atare rugăciune va fi bine primită, căci D-zeu ascultă numai pe aceia, cari se tem de El și fac voia Lui, iar pe cei păcătoși nu-i ascultă.

Poate fi tămâia cât de bună, dacă nu o pui pe jar nu răspândește miros cu bună mireasmă. Ca tămâia este și rugăciunea noastră, iar jarul este iubirea către D-zeu. Fie rugăciunea cât de frumoasă, să fie făcută cu cuvinte cât de alese, dacă nu izvorește din iubirea către D-zeu, nu se va înălța la ceriu. Iubirea

este virtutea cea mai frumoasă, fără care nu suntem decât chimvale răsunătoare. Poți să ai credință, să muți chiar munții; de nu ai iubire nimic nu ești. Iubirea este focul, în care se lămurește credința, este focul, care arde tot răul din noi. O astfel de iubire sfântă nu poate fi decât în inimă curată.

Plugarul dacă vrea să-i rodească țarina, așa-i, că o curățește de spini și de măracini și numai după aceea aruncă sămânța? Astfel suntem și cu rugăciunea. Până când inima ta va fi plină, spini și măracinile păcatelor, în ea nu va încolți iubirea către D-zeu. Înzădar vei zice, că iubești pe D-zeu, te vădește hina ta, care nu e de sărbătoare, căci pe ea sunt pete mari de păcate. Omul e mic la suflet, cum poți zice, că iubești pe D-zeu, când în fiecare zi te cufunzi tot mai tare în noroiul păcatelor? Celce face păcatul nu iubește pe D-zeu. Dacă vrei, ca rugăciunea ta să aducă rod, fă ca plugarul, curățește țarina inimii tale de spini și măracinile păcatelor. Curată trebuie să fie inima și atunci curată va fi și rugăciunea.

Când ne rugăm să nu bolborosim, să nu mișcăm numai buzele, ci ceea-ce rostesc ele să simțească și inimile noastre, când ne rugăm să lăpădam toată grija cea lumească.

Când intrați la un domn mai mare așa-i, că vă lăsați afară băta și pălăria? Învățați de aici — Iubiților, a lăsa afară toate grijile și cugetele pământești, de câte-ori vă întoarceți cu rugăciunile voastre către D-zeu. Să știți, că păcatele noastre nu merită nici un bine dela D-zeu, chiar pentru aceea să ne umilim înaintea Lui și el în nemărginita Sa bunătate se va milostivi spre noi, căci scris este: „D-zeu stă încontra celor mândri, iar celor smeriți le dă dar”. (Iacov 4, 6.)

Ca rugăciunea să aibă aceea putere vindecătoare, de care se vorbește în sf. evanghelie de azi, trebuie să fie făcută cu *credință* și *încredere* către D-zeu.

După ce a vindecat Mântuitorul tinărul zdruncinat de duhul necurat, au întrebat apostolii: noi pentru ce n'am putut alunga duhul surd și mut? Pentru puțina voastră credință zice Mântuitorul. Au avut credință, dar a fost prea puțină pentru un asemenea lucru, pentru aceea *credința cere dela ei* zicându-le: „Adevăr zic vouă, de veți avea credință, fie cât grăuntele de muștar... nimic nu va fi vouă cu neputință”.

Credință cere și dela părintele tinărului. Când a venit întristatul tată la Mântuitorul Hristos a zis: Doamne ajută-mi sunt nenorocit... am copil și sârmanul rău se muncește, dar în inima lui rodia vermele îndoelii, căci zice: „Dacă poți miluște-ne, ajută-ne”. Îndoiala aceasta trebuia delăturată; și ca preț al vindecării, ce cere Hristos dela acel părinte? Credință numai. „Crede — îi zice — toate sunt cu puțință credinciosului”.

Credință cere și dela noi. A dat peste tine vr'un năcaz... Crezi, că îți poate ajuta D-zeu? Ai păcat? crezi, că El se va îndura de tine, dacă te vei apropia de El? Dacă crezi apropie-te de El cu toată încrederea, nu te teme — rugăciunea ta va fi bine primită, jertfa inimii tale se va înălța ca tămâia înaintea Lui. Încrezutului s'a părintele tinărului în Hristos și vedeți... plata încrederii n'a rămas.

Să cerem dela D-zeu cele trebuincioase nimic în-doindu-ne, pentrucă cel ce se îndoiește asemenea este frunzei, pe care o învârte vântul cum voește. Neclătită să fie încrederea noastră în D-zeu și atunci, când el întârzie cu plinirea cererii noastre. Adeseori D-zeu nu plinește cererea noastră din cauza, că află plăcere în rugăciunile noastre, pe cari le privește ca semn de încredere și iubire din partea noastră. D-zeu de multe

ori face cu noi ca mama cu copilul. Nici mama nu dă copilului îndată ceea-ce cere, nu pentru că doară n'ar vrea să-i plinească cererea, ci pentru-că află desfășurare în aceea, cum se silește copilul să o înduplice la plinirea cererii sale. Drept-aceea: „Fiți răbdători întru necazuri și stăruitori în rugăciune“. (Romani 12, 12).

„Stăruiiți în rugăciune și priveghiați cu mulțămiiță într'insa“. (Col. 4, 2).

Când mă gândesc la foloasele rugăciunii și la cinstea, de care ne invrednicim prin ea, mă întreb, oare ș'au dat seamă creștinii noștri de însemnătatea ei? Cu intristare trebuie să vedem că nu. Am ajuns sfintele zile ale postului mare, cari anume sunt așezate să facem pocăință pentru păcatele noastre și să ne întoarcem cu rugăciuni către Tatăl din ceriuri, ca să ajungem a serba fără prihană sfânta și luminată zi a Paștilor. Mic cu mare ar trebui să grăbiască la casa lui D-zeu, ca în psalmi și cântări de laudă să preamărească pe părintele luminilor. Vin creștinii noștri la biserică? Nu. Unde merg dară? merg la crăsmă unde își cheltuesc banii câștigați cu sudoare, se veselesc în lăcașul mamonului nedreptății în loc să vină la biserică și să se împărtășească cu sf. cuminecătură, ca astfel să devină mădulari ai trupului lui Hristos.

Rele zile am ajuns... Strămoșii noștri altare lui D-zeu... noi zidim palate străinilor. Ei tot lucrul îl începeau cu D-zeu, creștinul de azi își zidește casă fără să zică un Doamne ajută, el ară. samână, dar nu se roagă lui D-zeu pentru rodirea pământului, dacă câte-odată își aduce aminte și de D-zeu; îl auzi îndată injurându-l de-ți e groază. Sărmane omule! nu știi că prin fiecare păcat bați câte un cui în Mănuile Mântuitorului. Și ce credeți, cuietele jidovilor i-au cauzat Mântuitorului durerile cele mai mari? Nu, ci cuiul care l'a bătut vânzătorul Iuda, acesta l-a omorât. Vânzător și ucigaș a fost Iuda, vânzători și nerecunoscători suntem și noi de câte-ori facem păcatul.

A sosit vremea — Iubiților Creștini, — să ne desmetecim, căci este ciasul al 11-a și până la al 12-a nu e târziu. Nu auziți cum ne chiamă D-zeu prin glasurile duioase ale clopotelor? Să ascultăm acest glas și auzindu-l să grăbim la sf. casă alui D-zeu. Să fugim de uriciunea păcatului și să ne încingem cu sabia postului și a rugăciunii contra dușmanului nevăzut, „care umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită“. (I Petru 58).

Să ne rugăm și pretutindenea, dimineța, la amiază-zi și seara, în biserică, acasă și în tot locul.

Dacă suntem în stare bună să ne rugăm Domnului să ni-o țină și pe mai departe, de suntem în timpuri de nevoe să ne rugăm pentru altele mai bune. Te apuci de un lucru? întoarce-te către D-zeu, zi un „Tatăl nostru“; mergi în călătorie? fă-ți cruce, zi un „Doamne ajută“, te-ai reîntors sănătos? mergi la biserică, dă laudă lui D-zeu, pentru-că te-a ferit de primejdii, mergi să vinzi ceva și treci pe lângă biserică ta? intră în ea, zi o rugăciune și D-zeu cu tine va fi.

Așa făceau strămoșii noștri... ei au avut credință neclătită în D-zeu și vedeți porțile iadului și urgia oamenilor n'au putut zdrobi inimile lor. — Așa să facem și noi. Neîncetat să ne rugăm zicând: „Grăbește întru ajutorul meu, fiu îndurat mie păcătosului. Dă-mi lumina Duhului Tău. Tinde dreapta ta peste mine. Doamne nu mă lăsa“.

Vreți, ca pe copiii voștri să nu-i numească duhul surd și mut? Învațați-i și pe ei să se roage, aduceți-i cu voi la biserică, iar când e vremea trimețeți-i la școală, numai astfel lucrând îi veți vedea fericiți, numai astfel veți avea prunci buni și ascultători.

Iar acum către Tine mă întorc Doamne Iisuse Hristoase! Tu, cel-ce cunoști neputința firii omenești, caută cu îndurare spre noi și plinește cererile spre foios ale noastre. Neputincioși suntem, dar credem, că ascuți rugăciunea noastră adusă cu inimă înfrântă și smerită și ne vei vindeca de duhul surd și mut. Noi credem, ajută Doamne necredinței noastre. Amin.

Lazar Iacob.

stud. în teologie.

Călătoriile prin Ungaria

ale lui

Evlia Celebi.

(1660—1664).

— Urmare. —

Cetatea Lipova.

Această cetate se numește așa pentru frumusețea sa, deoarece »lipova« pe sârbește însemnează »frumos«. A clădit-o regele Ardealului, *Ban-ter*. E cetate foarte veche. Pe timpul hanului Suleiman, în anul 958 (1551 d. Hr.), a ocupat-o prin contract Mohamed pașa, vizirul rumelian, dela căpitanul împăratului, *Andrei Bathory* și a pus mai întâi de guvernator pe Ulma pașa. Apoi dușmanul a recucerit cetatea și și Ulma pașa a devenit martir. Am amintit deja, cum a recucerit-o în anul următor serdarul Mohamed pașa. Har Domnului! de-atunci e în mână turcească și după catagrafia hanului Suleiman este reședință de sandjac-beg, în cioletul Timișorii. Venitul beifului său este de 210.000 acce; sunt în oraș 31 proprietari ziamet; 355 tăbăcari; are ceribașă și alai-beg. În timp de război, la olaltă cu *djebellii* are două mii de ostași înarmați; când sunt rânduiți la bătaie, merg sub steagul begului lor. Fiind un cerc cu venit de o sută cincizeci acce, are șeicul-islam, nachib, spahi-chet-chudă, serdar de ieniceri, djebendți și topși (artilerie) serdar. Are comandant de cetate, 17 *agii* de cetate, opt sute ostași de cetate bravi, curagioși și tari, respițient, vameș și executor de dare.

Descrierea cetății Lipova. La marginea dealului *Varovah* e frumoasa cetate de peatră, puternică, în formă pentagonală; circumferența ei, socotită după pașii bietului de mine, face cam 10,000 de pași; așa mare-i aceasta cetate. Murașul curge izbind-se în zidul dinspre Miază-Noapte și fiindcă în unele locuri e cam stricat zidul, au făcut acolo puternică întăritură de troian. Are cinci porți: înspre Miază-Noapte *poarta-podului*; dela aceasta la 200 pașii *poarta-azab* (azab = un fel de soldați); la 300 de pași dela aceasta, *poarta-apei*; dela aceasta la 500 pași *poarta-batal* (batal = părăsită); dela aceea la 300 pași *poarta-Timișorii*; apoi dianafară mai este *poarta-martaloș* (martaloș = creștini în serviciul armatei turce), numită așa după Martaloși-aga și *poarta-bisericii*.

În cetate sunt peste tot cinci geamii și un mecet (capelă). Întâi în ciarși este *geamia cea mare*, care vremea hanului Suleiman, cu acoperișul întreg de plumb, cupole și s'a făcut foarte mare. Apoi *geamia-Timișorii*, care are următoarea tarichie :

Din evlavie a făcut-o aceasta un artist.
Și tarichia aceuia îi este parte acestei sfinte geamii.

În apropierea *porții-batal* este *geamia Alai-bey*, în partea nemțească a orașului *Hadji-mecet*. În cetate sunt 1500 case frumoase, mai mici și mai mari, acoperite cu șindriile, având grădini și vii: toate stradele sunt podite, până la capăt, cu scânduri și bârne; are peste tot 200 prăvălii. Locuitorii, în cea mai mare parte aduc sare pe corăbii, pe râul Murăș, din cetatea Turda din Ardeal, și cu aceea neguțătoresc; înafară de cetate sunt câteva sute de depozite de sare, acolo o pune pe nave și o duc de pe râul Murăș pe Tisa, de-acolo pe Dunăre și vând bine sarea în împărăția izlamului. În acest oraș nu sunt: fântâni publice, *medrese* (școală teologică), *darul-hadis* (școală catihetică), *dar-ul-curra* (club de ctit coramul). Porțile tuturor familiilor sunt deschise și sunt prevenitori cu călătorii, în așa măsură, că orașul nici nu are trebuință de ospătărie. Dacă vin oaspeți, provinciali și trăiesc chiar un an întreg la cel mai mic om, nu-i pricinuesc greutate, fiindcă acest oraș e foarte bogat și câteva mii corăbii cu alimente circulă, pe fiecare an din Ardeal! Are șapte școale elementare. Fiind oraș de graniță, fii săi doresc expedițiile războinice de jaf. Are trei mănăstiri; înafară de oraș, pe drumul Timișorii e mănăstirea *Iagmur Baba* (Tatăl ploii), ale cărei patru pereți ne arată parcă o a doua mănăstire *bectaş* (ordin de derviși) ca grădina *Irem* (grădină frumoasă, din bazmele arabe), în care sunt derviși curați și nevinovați, dreptcredincioși, cu viață desăvârșită, învățați și însuflețiți pentru Dumnezeu.

Cetatea din mijloc. Citadela care se găsește în partea sudică a acestei mari cetăți e foarte tare și puternică, având o circumferență cam de 5080 urme; fiind-că biet de mine am șezut în cetate, am socotit după urme, nu după pași. Are întăritură bătucită și cu ridicătură, înaltă de 50 urme; nu e de piatră, ci întreagă fortificația puternică e făcută din lemn. Are un șanț ciudant și vrednic de uimire, prin care curge Murășul; în șanțuri pescuiesc pescarii tot felul de pește. Are o singură poartă, spre Răsărit. Are un frumos pod de ridicat. În zidul cetății sunt cinci bastioane, iar în bastioane cincisprezece tunuri *baliemez*, fiecare de șapte palme și greu de 20 ocale, tunuri artistice făcute. În această citadelă au locuință 150 soldați; are un colț, unde cântă în fiecare seară muzica militară.

Cetatea cea nouă. O frumoasă cetate de peatră, cu două turnuri, din al cărei șanț curge apă.

Are un pod ridicat și numai o poartă puternică. Înăuntrul porții este o temniță adâncă, asemănătoare cu fundul iadului; aci sunt aduși în fiecare seară robii din cetate și-i închid peste noapte, iar dimineața îi scot și-i pun la lucru. În această cetate nu șade nimeni, afară de comandant, iman și muezini, pentru că vistieria și depositul de arme, sunt în această cetate. Această cetate e pe locul ridicat ce se găsește la baza dealului *Aarovah*, pe care sunt viile din Lipova. Dar de pe dealul acela nu se poate strica cetății, pentru că este în partea centrală; dar totuși, acesta nu e pământ sigur.

Industria și remarcabile; îmbrăcăminte și obiceiuri. Pregătesc curele ce se aseamănă cu bum-bacul și cureaua unsă cu ulei o trag peste un nasture lungureț. Tot poporul de graniță își face hamurile și hăturile pentru cai, din acest fel de curele. Fac și postav, cu numele de *șaiac*. Locuitorii sunt toți bosnieci (?). După felul grănițelor poartă haina scurtă și cam strâmtă. După zisa, că cea mai bună haină e cea scurtă, poartă haină de postav, care ajunge până la genunchi; îmbrăcăminte de postav și de piele, iar pe mâneci și pe pept coasă nasturi de argint. Peste mijoc au brâu de mătăasă. Pantalonii sunt cam strâmți și sunt sau de postav sau de piele albă. Pe cap nu poartă tocmai turban ci o pălărie de postav verde sau roșu, împodobită cu pană de vultur. E o ceată de luptători ai credinței. Pe străini și pe învățați îi iubesc foarte și le dau daruri și pomană. Femeile lor nicicând nu trec în afară de pragul porții, numai când le scot trupurile moarte. În privința eceasta e foarte mare bigotismul dar și este adevărat, că bine-i așa pentru vremea noastră.

Limba. Vorbesc limba bosniacă («poturdse» ?) și ungurească. Fiindcă sunt în legătură cu Ardealul, și fac într'una negoț cu Ungurii, de-aceea știu vorbi și ungurește.

(Va urma).

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII ÎN ARAD.

Publicațiune.

Adunarea generală a institutului nostru ținută la 5 Martie 1905 a hotărât urcarea capitalului de fondare dela Cor. 600.000 la suma de Cor. 1.200.000 prin o nouă emisiune de 3000 acții à Cor. 200. — valoare nominală.

Pe baza acestei hotărâri și autorizațiuni primite dela adunarea generală, prin aceasta oferim acționari-

lor vechi spre cumpărare 3000 bucăți acții nouă, pe lângă următoarele condiții:

1. Fiecare acționar vechiu are dreptul de a subscrie din noua emisiune atâtea acții, câte posedă din emisiunile anterioare.

2. Prețul unei acții nouă, pentru acționarii vechi, se fixează în suma de Cor. 300., — din cari Cor. 200, — se adaugă la capitalul de acții, ear' Cor. 100 după subtragerea tuturor speselor de emisiune, se vor conta în favorul fondului general de rezervă.

3. Terminul de subscriere se fixează cu începere dela 15 Aprilie st. n. 1905 până la 15 Mai st. n. 1905 inclusive, cu acea restricțiune, că toți aceia acționari, cari până la acest termin nu s'au declarat și nu au participat la subscriere își perd necondiționat dreptul lor de prioritate la subscriere. (§. 7. din statute).

Deodată cu declarațiunea de subscriere, acționarii sunt datori să depună acțiunile lor vechi pentru cari optează, și până la terminul de 15 Maiu st. n., 1905 să plătească la cassa institutului și prima rată din prețul de emisiune, earăși sub urmări de pierdere a dreptului lor de opțiune.

Acțiunile astfel depuse la cassa, să stampilează cu nota de opțiune, și imediat se restituiesc acționarilor dimpreună cu un titlu provizor de acții, în care se va introduce plățirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

4. Pentru plățirea prețului de emisiune să fixează următoarele termene și rate: a) cor. 50, dela 15 April până la 15 Maiu 1905; b) cor. 50 dela 15 Mai până la 15 August 1905; c) cor. 100 dela 15 August până la 15 Septembrie 1905; d) cor. 100 dela 15 Septembrie până la 15 Octobre 1905 st. n.

Fiecare acționar are însă dreptul să plătească deodată mai multe sau și toate ratele, înainte de termenele aci fixate.

5. Acțiunile nouă vor participa la toate beneficiile, se vor bucura de toate drepturile ce le posed acțiunile vechi cu începere dela 1 Ianuarie 1906

Până la acest termin subscrienții primesc 5% netto interese după sumele plătite în contul acțiilor noue, dela plățire până la 31 Decembre 1905; din contra subscrienții cari vor rămânea în restanță cu plățirea punctuală a ratelor, vor plăti la cassa 6% interese după sumele restante.

În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate, se aplică dispozițiile §. 10 din statute, în sensul cărora ratele deja plătite cad în favorul fondului de rezervă, ear' acția ne plătită se declară de nimicită, și în locul aceleia se emite un nou titlu de acție.

6. După plățirea integrală a prețului de emisiune însă numai cu începere dela 1 Novembre 1905 se vor elibera acțiunile nouă.

7. Ce privește acțiunile, la cari acționarii vechi nu au optat până la terminul de 15 Maiu st. n. 1905, direcțiunea își rezervă dreptul să le emită și vîndă din mână liberă, imediat după 15 Maiu 1905, cu prețul pe

care îl va fixa direcțiunea, care nu poate fi însă mai mic de cor. 300 per acție.

Direcțiunea cu începere dela 15 April 1905 primește și pentru aceste acții insinuări de subscriere, fie din partea acționarilor vechi, fie din partea altora, — însă fără nici un fel de obligo pentru direcțiune. Arad, la 24 Martie st. n. 1905.

Direcțiunea institutului.

CRONICA.

Parastas Solemn. Sâmbătă la 11 Aprilie, fiind aniversarea morții fericitului Episcop *Iosif Goldiș*, în catedrală s'a oficiat un parastas, la care a celebrat P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, azistat de P. C. Sa Vasile Mangra, vicarul Orăzii-mari, P. C. Sa Roman R. Ciorogariu, director seminarial, D-nii George Popoviciu, referent, Vasile Beleş, potopop, Vasile Olariu și Traian Vațian, preoți, și Dr. Iustin Suci, proto-diacon. Răspunsurile rituale le-a executat corul seminarial, sub conducerea profesorului Trifu Lugojan.

Pentru odihna sufletului răposatului *Teodor Pășcuț*, fost elev al institutului nostru teologic, s'a serbat părăstasul de 6 săptămâni în catedrala din Arad, Duminecă. Au servit preotul Tr. Vățan și diaconul profesor Dr. I. Suci.

A asistat întreg institutul teologic-pedagogic din Arad.

† **Steian Ciorogariu**, notar în Cintei, un vrednic român, cinstit slujbaş, bun părinte de familie și om muncitor, a încetat din viață după scurte suferințe, lăsând în adâncă jale o frumoasă familie și întinse rudeni.

Dumnezeu să-l așeze cu dreptii, iar pe cei întristați să-i mângăie!

Din partea familiei am primit următorul necrolog:

— Cu inima frântă de durere aducem la cunoștință trecerea din viață a iubitului nostru fiu, soț, tată și frate *Stefan Ciorogariu*, notar comunal în Cintei întâmplată în 27 Martie 9 Aprilie la orele 7 a. m. în al 56-lea an al vieții și al 24-lea al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea a fost la 28 Martie 10 Aprilie d. a. 2½ ore. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Văd. Maria Ciorogariu, mama. Cristina Codreanu n. Ciorogariu, Emilia Bodrogean, n. Ciorogariu, Roman Romul, surori și frate. Ioan Codrean, Constantin Bodrogean, Petru Suci, Siivia Suci măr. Balint, Marta König cumnați și cumnate. văd. Ileana Ciorogariu n. Suci soție. Florica, Aurel, Elvira, Sabin, Romulus, Stela, Valeria, Ștefan ca fii. Dr. Teodor Burdan ginere. Viorica și Silvia nepoate.

Funerariile regretatului Stefan Ciorogariu s'au sevârșit Marți după amiază în Cintei, în mijlocul regretelor generale ale locuitorilor.

Prohodul a fost sevârșit prin preotul local Ioan Iancu, ca potficant, cu azistența preoților Leucuța

(Comlăuș), Crainic, Toader și Muscan (Nădab), Ioan Popovici (Fazecaș-Varșand), Șerădan (Seleuș), Aurel Iancu (Zarand), Iustin Iancu și Turic (Otlaca) Terebenț, adm. protopop. (Galșa) și Liviu Raț (Macea). Răspunsurile le-a dat corul seminarial din Arad.

Cuvântul funebru l'a rostit părintele Aurel Iancu din Zărand, storcând lacrimi din ochii celor de față.

Un public imens din loc și jur s'a adunat să dea ultimul omor decedatului. Într'aceștia era și o deputațiune a comunei Sinitea, unde decedatul a funcționat mulți ani ca notar. Cei ai săi, rudenii și prieteni, mulți și din Arad, l'au petrecut la groapă.

Ear amintirea lui o vor petrece vecinice regrete!

Episcopul Strossmayer a murit. Sâmbătă sara a sosit vestea, că la 2 ore și 10 minute episcopul Djacovar, Strossmayer s'a mutat la cele eterne.

El s'a născut în Eszék, în 4 Februarie 1815, ca odraslă a unei familii sărace. După terminarea gimnasului în Eszék și a teologiei din Pesta, s'a perfecționat în ale teologiei în Augustineul din Viena, al cărui director fu mai târziu. Era un școlar de un talent extraordinar. Un profesor i-a zis, că va fi sau cel mai eretic, sau razimul cel mai puternic al bisericii. Când și-a deșus doctoratul în teologie, censorii s'au mirat de cantitatea și multilateralitatea cunoștințelor lui.

S'a zis după încetarea revoluției din Ungaria, că singura recompensă a Croaților pentru loialitatea lor, a fost numirea de episcop a lui Strossmayer. Căci din 18 Noembrie 1849 a condus dieceza Diacovarului și Sirmiuului. Șeaze-zeci și cinci de ani a fost în serviciul bisericeii, iar ca episcop a funcționat cinci-zeci și patru de ani.

Prin cultura sa și prin extraordinaru-i talent, a impus și celor ce nu-i erau prieteni. De altminteri e considerat ca una din cele mai mari capacități ale vremii sale. Binghetti a zis, că a cunoscut pe toți bărbații renumiți ai timpului său; numai Bismark și Strossmayer i-an părut alcătuiți din alt material; toți ceilalți se asemănau reciproc.

Strossmayer a pus baza culturii croate de azi înființând universitate, academie croată, muzeu, peste tot el a fost un bărbat providențial, desevărsit apostol al culturii neamului său.

Cum își petrece prințul Carol al României. Foile din România povestesc următoarea întâmplare: Dumineca trecută s'au dus șapte elevi ai școlii reale din București la preumblare spre parcul Cotroceni. Voind să intre în parcul ce încunjură palatul principelui de coroană, sergentul postat la intrare i-a oprit în drumul lor. Atunci micul principe Carol, care se afla în apropiere, a venit în grabă la băieți întrebându-i prietenește dacă vreau să se joace cu dânsul. „Da“ fu răspunsul elevilor. „Atunci veniți în parc. Ce să jucăm? — „Oina“, răspuseră băieții (Oina e un joc național cu mingea). Și apoi începu un joc vesel, care a durat peste o oară. Elevii nu se puteau îndeașura mira de mișcărilor sprintene și de priceperea micului Carol la acest joc complicat și voinicesc. După terminarea jocului elevii au mulțumit principelui pentru onoarea făcută lor și s'au îndepărtat cu cele mai frumoase amintiri.

Cântări bisericești. Dl *Atanasie Lipovan*, învățător în Sânmiclăușul-mare anunță publicarea unui manual de cântări bisericești, ale căror melodii sunt așezate după vechile cântări bisericești sârbești.

Asociarea preoților este titlul unei broșuri, de „Aronymus“, în care se militează pentru organizarea în asociațiune a preoților noastre.

Internatul universitarilor români din Constantinopol. Din Constantinopol se anunță, că Internatul universitar proiectat de legățiunea română și aprobat de ministrul român al instrucției publice, se va deschide la 1 Aprilie v. într'o casă foarte spațioasă ce a fost închiriată în acest scop. Numărul bursierilor români va fi la început de 12.

Monografia comunei Măderat (Magyarád) lucrată de *Petru Vancu* învățător. Arad 1905. Prețul 2 cor.

Lucrarea harnicului învățător e o prețioasă și interesantă carte, pe care o recomandăm cetitorilor noștri cu toată căldura.

Vom reveni.

Necrolog. Luni, în 3 Aprilie a răposat în Reteag sânguinciosul scriitor și culegător de povești și cântece populare *Ioan Pop Reteganul*, învățător pensionat și redactor la „Gazeta de Duminecă“ din Șimleu. I. Pop Reteganul a murit în etate de 52 ani, lăsând pe soția sa vduvă și o fiică orfană. În mormântarea regretatului scriitor s'a făcut Joi în Reteag. Amintirea lui va trăi în inima poporului român.

Ioan Pop Reteganul a fost unul din cei mai activi și răditori scriitori populari ai noștri. Din tinerețe încă s'a îndeletnicit cu scrieri populare și pe lângă munca sa grea și conștientioasă de dascăl, a fost un neobosit cercetător al comoarei literare a poporului nostru. Pe acest teren l'am văzut ani mulți muncind și jertfind c'un zel rar și cu frumoase succese. Născut la 1853 în Reteag, studiile gimnasiale și-le făcu în Năsăud, iar preparandia în Gherla și Deva. A redactat la 1886 „Cărțile Săteanului Român“ și „Convobiri pedagogice“ iar la 1898 „Revista Ilustrată“. A scris și publicat: „Trandafiri și viorele“, „Poesii populare“, „Chiuituri“, „Starostele“, „Leonate cel tinăr“, „Inimioara“, și „Buchetul“ (poesii naționale), „Opșaguri“, „Țigani“, „Poveștile ardeleneste“. „Pomăritul practic“, „Cartea Poporului“, „Povești din popor“ (premiat și edate de „Asociațiune“), „Pintea Viteazul“, „Novele și schițe“, „Pilde și sfaturi“, „Povestiri din vieța țaranilor români“ (I și II) (premiat și edate de „Asociațiune“), și alte diferite articole literare.

Amintirea lui se va păstra vie în inima poporului nostru la a cărui înaintare și lumiere a contribuit cu rară însuflețire. A fost Român de inimă, bărbat onest și de-o rară modestie.

Odihnească în pace!

† Cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștință, că neuitatul și mult iubitul nostru coleg *Aurel Popoviciu* după o lungă și grea boală și-a dat sufletul în mâinile creatorului Marți 11 l. c. la orele 2 p. m. în Timișoara la părinții săi. În mormântarea a avut loc în Timișoara, Joi 15 l. c. la 3 ore p. m. Serviciul divin l'a săvârșit rev. Domn Dr. Tr: Puticiu, protoprezbiter al Timișorii; a fost reprezentat cursul prin colegii: Efreș Brindea, George Popa, G. Popoviciu și Ilie Spănu, participând la înmormântare și un număr public. Moartea acestui coleg este cu atât mai regretabilă, că el este al treilea, care a căzut sub secera nemiloasei morți de pre băncile cursului nostru. Din parte-ne tri-

mitem condolențele noastre nemângăiaților lui părinți, iar lui îi zicem cu toții: „Fie-i țărâna ușoară!“ Colegii: *Cursul al II-lea ped. din Arad*

În atențiunea învățătorilor români.

Școala română este instituțiunea cea mai espusă valorilor contimporane. Ea are să-și elupte adevărata valoare prin muncă cinstită; și precum economul bun, pentru a ajunge la o stare bună, își chivernisește averea cu o împărțire rațională, așa și învățătorul pentru a delătura norii cei viforoși ce par a amenința școala română și prin trânsa relicvia cea mai sfântă moștenită dela străbunii noștri, are să-și facă o împărțire bună, rațională, a materialului de propunere. Aceasta greutate, ce întimpină învățătorul și școala română azi, se va elimina, dacă învățătorul român va aprecia și va da importanța meritată unei lucrări elaborate pe baza noului plan de învățământ, aprobat de Ven. Congres național bisericesc, al bisericeii noastre.

Aceasta lucrare e datorită învățătorului din Arad **Ioan Vancu** și poartă titlul: „**Exercițiile intuitive în limba română și maghiară**“.

În urma recensiunii corpului profesoral al Seminarului nostru, Venerabilul Consistor, în ședința senatului școlar ținută la 10/23 Feb. prin decisul Nr. 419 a învrednicit această lucrare cu aprobarea sa.

Recomandăm cu căldură învățătorilor acest manual ajutător ca carte și pentru elevi. Se poate procura dela „Tipografia diecesană“ din Arad. Prețul 50 fileri peste 10 esemplare 10% rabat.

AVIZ.

A apărut și se află de vânzare în edițiunea tipografiei noastre:

„Istorieare Biblice“

II carte de religiune pentru școalele populare, de cunoscutul profesor din Caransebeș: **Dr. Petru Barbu**, aprobată de Ven. Consistorii gr.-or. române din Arad, Caransebeș și Oradea-Mare. Edițiunea V. Prețul 30 fileri.

Avizăm prin aceasta pe domnii învățători, că prețul acestei cărți școlare s'a pus 60 fil. greșit în loc de 30 fil. Cartez e gata și se poate comanda dela administrațiunea tipografiei noastre. Atât cuprinsul bogat dintrânsa și neapărat folositor pentru școalele noastre populare-confesionale, cât și ca executare tehnică e de laudă și o recomandăm cu toată căldura școalelor noastre profesionale.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. din **Chiraleu**, protoprezbiteratul Orăzii-mari, devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Papp, să escrie concurs cu termen de alegere pe **1/14 Maiu 1905**.

Emolumentele sunt: 1. Cortel cu 2 chilii, edificiile laterale de lipsă și grădină. 2. Pământ arător și fânaș, 20 jug., competența de pășune 5 jug, precum și folosirea cimiterului vechiu. 3. Dela 80 case competența de bir preoțesc câte o măsură de bucate, parte grâu de pâne, parte cucuruz, sau în bani 2 cor. 50 fil. 4. Venitele stolare după uzul vechiu. 5. Intregirea dotațiunii preoțești din vistieria statului, pentru preoții

fără 8 clase 530 cor. 98 fil., care toate la olaltă dau un venit de peste 800 coroane.

Contribuțiunea erarială după pământurile parohiale o va solvi preotul alegând.

Văduva răposatului preot Ioan Papp, beneficiază jumătate din toate venitele parohiei, până în 21 Nov. (4 Dec.) 905.

Alegândul preot are să catechizeze la școala cotidiană și de repetiție din parohie, fără privire la caracterul aceleia și fără a aștepta vre-o remunerațiune dela comuna bisericească ori dela dieceza.

Recurenții sunt poștiți ca recursele instruite cu documentele prescise, adresate comitetului par. din Chiraleu, să le aștearnă oficiului protopopesc din Oradea-mare până în 28 Aprilie (11 Maiu) 1905, având a-se prezenta în s-ta biserică din Chiraleu, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoric.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Făcală*, protopop.

—□—

2-3

La concursul prim neprezentându-se nici un recurent, prin aceasta se escrie nou concurs pentru parohia vacantă din **Mănerău**, în tractul protopresbiteral al Jenopolei (B.-Jenö) cu durată **de 30 zile** dela prima publicare în foaia oficială.

Cu de astă dată venitele se augmentează cu bir parohial și deci venitele incopciate cu această parohie sunt: 1. 16 jugere pământ arător cu dreptul de pășunat, 2. cvartir liber cu grădină de 800□, 3. stolele îndatinate, 4. întregirea dela stat (pentru preotul răposat, fără 8 clase, a fost stabilită în 547 cor. 8 fil.) 5) birul parohial: dela parohieni cu 8 jugăre 1 măsură, dela cei cu 4 jugăre 1/2 măsură cucuruz sfărmat, iar cei fără pământ să facă o zi de lucru pe an.

Recurenții sunt poștiți sub durată concursului a se presenta vre-odată în biserică din loc spre a se face cunoscuți alegătorilor și a-și subșterne recursele pe calea P. On. oficiu protopresbiteral.

Mănerău, din ședința comitetului parohial ținută la 12/25 Martie 1905.

Comitetul parohial.

Cu stirea mea: *Constantin Gurban*, ppresbiter.

—□—

3-3

Licitațiune minuendă.

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistor Nr. 5866 902 și 244/904 se escrie concurs de licitare minuendă pentru renovarea sf. biserici gr.-or. rom. din Pesac, respective pentru lucrurile dificultate de comisiunea colaudatoare, carea se va ținea Luni în 11/24 Aprilie a. c., la 8 oare înainte de amiază în localitatea școalei din loc.

Prețul de esclamare e 1319 coroane. Licitanții au a depune vadiul de 10% în bani gata.

Reflectanții n'au drept de a pretinde diurne ori viatic.

Actele și preliminariul de spese să pot vedea la oficiul par. din loc.

Pesac, la 28 Martie (10 Aprilie) 1905.

Andrei M. Bogdan

preș. com. par.

—□—

1-2